

TAŠA ALEKSANDER

BISERNE SUZE

Prevela Jasmina Đorđević

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2009.

Zahvalnice

Mnogo hvala...

Čarliju Spajseru, Alison Kaplin, Endruu Martinu i En Hokins koji su me vodili, pružali mi inspiraciju i učinili da izdavanje knjige bude više nego zabavno.

Džoslin Elison, Kristi Kirnan, Elizabet Lets i Reneu Rosen čiji su talenat i podrška bezgranični.

Bretu Betlsu, Lori Bredford, Robu Gregoriju Braunu, Džonu Klinču, Dastiju Rodesu i Dejvu Vajtu – sjajnim piscima i partnerima u zločinu.

Bilu Kameronu koji me je zasmeyavao skoro svakog dana dok sam pisala ovu knjigu.

Kristini Čen, Keri Meders i Misi Rajtli – najboljim prijateljicama koje jedna devojka može da poželi.

Geriju i Anastasiji Gating zbog kojih sam poverovala da je čak i ono nemoguće moguće.

Endruu Grantu, jer je sve promenio.

Zanderu, koji je, između ostalog, izuzetan konsultant za oružje.

Srećan bih pošao, ali lepota me nazad zove.
Da ostavim je tako bez ijednog zbogom
greh bi bio protiv svih zakona ljubavi,
ali ako iskažem kakvu ceremonijalnu zahvalnost
kao što navikli su prijatelji na rastanku,
njene srebrne ruke zavrteće me ukруг
i biserne suze će poteći, „Ostani, Eneja, ostani.“
I svaka njena reč imaće krunu,
a svaki govor završiće poljupcem.
Takav ženski trud ja neću podneti.
Na more, Eneja! Pronađi Italiju!

– KRISTOFER MARLOU,
DIDONA, KRALJICA KARTAGINE

1.

Pogrešno bi bilo potcenjivati udobnosti jednog kupea u vozu. Ima tek venčanih parova kojima se više dopadaju luksuzni, prostrani apartmani u *Kontinentalu* u Parizu, ili sobe s pogledom na jezero Lucern, ali niko me neće ubediti da se može doživeti više blaženog zadovoljstva od onog u ograničenom prostoru u kojem za društvo imate samo jedno drugo. Ograničenja ostavljaju prostor za kreativnost, a moj suprug nije gubio vreme i odmah mi je dokazao da je nezamislivi stručnjak.

Nakon smrti mog prvog supruga, čoveka kog jedva da sam poznavala, nisam očekivala da ću ja, leđi Emili Ešton, ikada ponovo završiti u bračnim stegama. Nisam verovala da me ijedan živ čovek može dovesti u iskušenje da se odreknem makar i truna moje teškom mukom zarađene nezavisnosti. Još veće iznenađenje od samog pronalaženja takvog izvanrednog pojedinca bilo je otkriće da je on bio najbolji prijatelj pomenutog pokojnog supruga. Filip, posvećeni lovac, otišao je na safari odmah nakon našeg bračnog putovanja, ostavivši me u Londonu. Nikada se nije vratio. Svi su odmah prihvatili njegovu smrt kao prirodnu stvar – navodno, on je bio žrtva groznice – ali ja sam ubrzo počela da sumnjam u to i pokrenula sam istragu, mislivši ispočetka da je Kolin Hargrejs ubio čoveka koji mu je bio poput brata.

Bila je to uobičajena brzopletost detektiva početnika i na kraju mi je bilo drago što sam potpuno pogrešno ocenila Kolinov karakter. On nije bio ni blizu okorelog kriminalca i pokazao se kao džentlmen najviših moralnih vrednosti koji je mnogo vremena provodio radeći za britansku krunu – istražujući situacije koje su, kao što je voleo da kaže, zahtevale više od male diskrecije. Ovaj opis je bio previše skroman. Zapravo, njegove usluge su za Britansku imperiju bile neprocenjive i on je bio jedan od najpoverljivijih agenata njenog veličanstva. Ne krivim sebe previše što sam toliko pogrešila u mojim sumnjama – čovek koji radi tako misteriozan posao trebalo bi da očekuje da se njegova dela, s vremena na vreme, pogrešno tumače.

I tako, umesto da ga pošaljem u zatvor, zaljubila sam se u njega. Odbila sam njegove dve ponude braka, ali na kraju sam ipak shvatila da je brak neophodan za moju sreću. Odluku sam donela pošto sam još dva zločina rešila toliko stručno da me je Kolin pohvalio i predložio da mu nadalje pomažem u zvaničnijem svojstvu. Naravno, sve pod uslovom da njegove kolege prihvate takav dogovor. Ženski istražitelji nisu bili preterano traženi u hodnicima Bakingemske palate.

Odluka da se upustim u detektivski posao fino je dopunjavala moje ostale takozvane ekscentričnosti, naročito sklonost ka akademskom usavršavanju koje je trenutno bilo usredsređeno na proučavanje drevne Grčke. Sve je to teško mučilo moju majku, predanu tradicionalistkinju, i mutilo naše već slabe odnose. Kada sam najzad pristala da budem Kolinova žena, obradovala se (mada bi joj se više dopalo da sam uhvatila nekog vojvodu), ali njeno radosno raspoloženje rasplinulo se onog trena kada je čula da smo pobegli na grčko ostrvo Santorini. Filip mi je tamo ostavio vilu i to je bilo mesto na koje sam bežala kad god bih bila skrhana ili mi je trebalo utočište. Ona se pokazala i kao savršeno mesto za najprivatnije venčanje.

Nakon toga smo se vratili u Englesku i proveli iscrpljujućih mesec dana s mojim roditeljima na njihovom imanju u Kentu. Smatrali smo da je pravo da im lično saopštimo velike vesti i želeli smo da im pružimo poslovičnu maslinovu grančicu. Međutim, retke su majke

što su u svom srcu mogle da požele dobrodošlicu detetu koje im je uskratilo zadovoljstvo planiranja otmenog venčanja, a leđi Ketrin Bromli sigurno nije bila jedna od njih. Jedina svetla tačka te posete bila je činjenica da je moja najdraža prijateljica iz detinjstva, Ajvi, u onom srećnom stanju koje neizbežno dolazi nakon udaje, takođe bila tamo. Moja majka, nakon što je čula da su Ajvini roditelji u Indiji, maltene ju je prenela u Kent, insistirajući da joj treba posebna nega tokom babinja.

Tako smo Kolin i ja uživali u druženju sa Ajvi, gotovo je odmah postalo očigledno da je beg neophodan. Čeznuli smo da se odvojimo od svih, da odemo na mesto gde će nam najvažniji posao biti da uživamo u medenom mesecu, pa smo planirali put na istok i posetu mestima koja su mi bila važna zbog ljubavi prema klasičnim antikvitetima i literaturi. Želela sam da vidim ruševine u Efesu, a pošto sam proučavala Homera, žudela da posetim Troju. Kolinu, koji se odmah pokazao kao izvanredan suprug, nisam morala to ni da kažem; predvideo je svaku moju želju. I tako smo se ubrzo našli u Orijent ekspresu jureći ka Konstantinopolju.

„Nisam siguran da će mi tvoja majka ikada sasvim oprostiti“, rekao je Kolin dok me je vodio kroz uske hodnike s paravanima od mahagonija ka kolima za ručavanje. „Nisam imao pojma koliko se ona i kraljica rasplinjuju u svojim planovima za venčanje.“

„Pa, odrekli smo se šanse da budemo venčani u kapeli Vindzorske palate.“

„Da. Uz vatromet i dve hiljade najbližih prijatelja.“

Nasmejala sam se. „Priznajem da nikada nisam ni pomislila da bi mogla biti tako okrutna prema tebi.“

„Sad kada smo venčani, smatra me sigurnom metom. Više ne mora da brine hoću li svoje emocije i bogatstvo odneti na drugo mesto.“

„Imaš pravo. Ali, nadala sam se da će je njena želja da te šarmira kako bi najzad prihvatio titulu od kraljice naterati da se bolje kontroliše.“

„Prilično je zabavna“, rekao je.

„Reče čovek koji nikada nije živeo s njom.“ Pedantno obučeni stjuard otvorio nam je vrata i zakoračili smo u trpezariju koja je, premda mala, mogla da se poredi s najboljim restoranima u Evropi. Meka svetlost sveća treperila je u laganom ritmu kretanja voza, šaljući talase svetlosti preko kristalnih čaša, porcelana s pozlaćenim ivicama i stolnjaka od damaska boje jarke mesečine, dok je miris savršeno pečene govedine sa ukusnim crvenim sosom ispunjavao vazduh.

„Dvadeset osam dana bilo je više nego dovoljno“, rekao je Kolin.

„Zar je prošlo samo dvadeset osam?“, pitala sam.

„I po. Zašto misliš da sam insistirao da krenemo jutarnjim vozom u Pariz?“

Skliznula sam u stolicu naspram njegove za stolom za kojim je već sedeo gospodin srebrne kose. Ustao je i naklonio mi se – ili bolje reći, natkrio me jer je bio izuzetno visok – a onda je pružio ruku mom mužu. „Ser Ričard Sent Kler“, rekao je predstavivši se uz odsečan naklon glavom. Kolin se rukovao s njim i predstavio nas oboje. „Hargrejvs, a? Poznat mi je vaš rad. Imate sjajnu reputaciju u diplomatskim krugovima.“

„Veliko hvala na komplimentu“, rekao je Kolin spustivši se pored mene.

„Sasvim ste ga zaslužili. Ali, nećemo dosađivati vašoj dražesnoj ženi razgovorom o poslu.“ Okrenuo se ka meni. „Dokle putujete?“

„Sve do Konstantinopolja“, rekla sam, a potom se nagnula napred sa širokim osmehom na licu. „To je prva prava stanica na našem bračnom putovanju.“

„Odlično.“ Protrljao je svoje koščate dlanove. „A koja ćete još mesta posetiti?“

„Obećan mi je Efes“, rekla sam podigavši obrvu ka Kolinu koji je bio prava vizija elegantnog savršenstva u svom večernjem odelu.

„Ja bih te odveo i u drevnu Filadelfiju i Sard“, rekao je Kolin. „Samo ako imaš odgovarajuću odeću za istraživanje ruševina.“

„Ne bi me uzeo za ženu da je nemam“, rekla sam. Poželela sam da ga zgrabim za koleno ispod stola i osetila nalet crvenila u obrazima

nakon ovog podsećanja na razgovor koji smo vodili skoro dve godine ranije na mostu Pon Nuf u Parizu, one noći kada se zaljubio u mene uprkos svom pogrešnom verovanju da nemam odeću pogodnu za avanturističko putovanje. Haljina koju sam sada nosila, od najbleđe ružičaste svile sa vezom od srebrne niti s kojeg su visili kristali u obliku suza, nije nagoveštavala da sam dama spremna za divljinu, ali ja nisam bila žena o kojoj se može suditi na osnovu odeće. Poštovanje visoke mode ne isključuje posedovanje zdravog razuma.

„Krajnje lud plan, zar ne?“, pitao je ser Ričard. „Možda bi vam se više dopale ruševine u Rimu. Daleko su bezbednije.“

„Nisam znao da u Efesu ima problema“, rekao je Kolin, namerno me ne gledajući dok sam podizala obrvu.

„Moj sin Bendžamin je arheolog i proveo je tamo nekoliko meseci na iskopavanjima pre oko godinu dana“, rekao je ser Ričard. „Sada više nema nevolja koje su imali u prošlosti, ali ne mogu reći da je to mesto na koje bih ja poveo svoju mladu.“

Ovakav način razmišljanja nije me ni najmanje iznenadio. Upravo sam to očekivala od običnog Engleza i upravo je to bila reakcija kakve sam navikla da odbacujem bez odgovora. „Šta je vas navelo na posetu Osmanskom carstvu, ser Ričarde?“, upitala sam.

„Konstantinopolj je moj dom. Radim u ambasadi.“

„Onda nas morate uputiti u sve poverljive tajne grada“, rekao je Kolin. „Mesta koja ne smemo propustiti.“

„Trebalo bi da angažujete vodiča koji će vas pratiti, osim ako planirate da boravite u vesternizovanim delovima grada.“

„Više bih volela avanturistički pristup“, rekla sam. „Želim da bez ikakve sumnje znam da sam daleko od Engleske.“

„Podsećate me na moju ženu. Ne po tome što je bila daleko od Engleske, već po tome što je volela avanture. Istraživač kakvog nema, moja Asija.“

„Hoće li i ona večerati s nama?“, pitala sam.

„Nažalost, izgubio sam je pre mnogo godina.“

„Veoma mi je žao“, rekla sam, a krhotina tuge mi je probila stomak, donevši sećanje na Filipa kog sam zavolela tek kada ga više nije bilo. Svoju sreću s Kolinom u velikoj meri sam dugovala njemu. Nikada se ne bismo upoznali da nije bilo njihovog prijateljstva, a drugo, da nije bilo Filipovog ubistva. To znanje je sa sobom nosilo veliku dozu složenih, gorko-slatkih emocija.

„Užasno je kada izgubite nekoga koga volite“, rekao je Kolin.

„Baš tako“, rekao je ser Ričard oborivši pogled i lupkajući prstom po vrhovima svoje viljuške, dok nas je obavijala čudna tišina. Smislila sam i odustala od bar četrnaest načina da promenim temu pre nego što me je naš poznanik iznenadio nastavivši. „Moj sin postaje ogorčen kad god se pokrene tema u vezi s njegovom majkom – istog dana smo izgubili i nju i njegovu sestru. Njemu je bilo samo osam godina i nikada se nije potpuno oporavio. Pretpostavljam da nijedan od nas nije.“

„Saučešće nije dovoljno“, rekao je Kolin.

„Ali vam svejedno hvala“, rekao je ser Ričard, a u rečima se osećala težina snage koju je ulagao. „Asija je bila alžirska Berberka i nikada zemljom nije koračala lepša žena. Obrazovala se u Parizu – pretpostavljam da biste vi, leđi Emili, odobrili vrline koje se usađuju kulturnim ženama u Kabiliji, oblasti u kojoj je odrasla. Volela je avanture i neprekidno smo putovali. Vodio sam je u Indiju i Egipat. Kada su nam se deca rodila, vodili smo i njih sa sobom.“

„Kakvo divno detinjstvo“, rekla sam.

„Mislio sam da će biti.“ Stegao je vilice. „Sve dok banditi nisu napali naš logor blizu iskopine u Efesu. Bilo je to pre dvadeset i nešto godina, nedugo nakon što je Džon Turtl Vud počeo iskopavanje. Uznemiravali su ga problemi – upozoravao nas je da ne dolazimo – ali ja nisam hteo ni da čujem. Bio sam mlada budala.“

„Pleonazam“, rekao je Kolin izmamivši našem poznaniku hrpav smeh.

„Baš tako. Bili smo u dva šatora. Kejden, moja kćerka, bila je bolesna, pa je Asija spavala uz nju. Nisam znao šta se dešava sve

dok nisam čuo moju ženu kako vrišti dok su joj sekli vrat. Previše se otimala.“

„Tako mi je žao.“ Nisam mogla a da ne posegnem za njegovom rukom, ali on ju je povukao sa stola.

„Morao sam da zaštitim Bendžamina. Pomogao sam mu da se sakrije pre nego što sam zgrabio pušku i krenuo na napadače, ali nakon prvog pucnja gomila je počela da se povlači. Kejden su poveli sa sobom. Bila je lepotica iako joj je bilo samo tri godine. Sa svojom jarkom riđkasto-zlatnom kosom, plavim očima. Ličila je na majku.“

„Sigurno ste bili izbezumljeni“, rekla sam. Razmišljala sam o jednoj devojčici, prestravljenoj, odvojenoj od svoje porodice i srce me je zabolelo od pomisli na sav njen bol i užasne slike koje je videla.

„Potrošio sam mnoge godine i bogatstvo tražeći je, ali nikada nisam otkrio nikakav trag. Svi moji napori bili su uzaludni. Pretpostavljao sam da su je prodali kao robinju. I tako, vidite, avanturističko putovanje nije uvek romantično. Zato bi vama, Hargrejvse, bilo bolje da svoju ženu, radi bezbednosti, držite na oku.“ Iskapio je svoje vino, lupio čašom i spustio ispružene dlanove na sto.

„Hvala vam na savetu, vodiću računa o tome“, rekao je Kolin. Oduprla sam se nagonu da ga šutnem ispod stola, samo iz poštovanja prema tragediji koju je pretrpeo ser Ričard.

„Bojim se da sam... prilično sam vam pokvario raspoloženje večeras. Izvinjavam se.“ Njegove reči su zvučale gotovo nerazumljivo dok je posezao za polupraznom bocom vina ispred sebe, punio svoju čašu i dugo ispijao iz nje, s graškama znoja na čelu. „Siguran sam da će vas palata Topkapi i... ah, da, Plava džamija i Veliki bazar sasvim dovoljno razonoditi. Videću mogu li šta da učinim i povodom pozivnica za zabave u diplomatskim krugovima...“

Oči su mu se zakolutale i on se zavalio u stolicu, samo na trenutak pre nego što je telo počelo da mu se grči i dok se nije sručio na pod.

*

Brzina kojom je nastali haos umiren zaslugom je efikasnosti osoblja kompanije *La Compagnie Internationale des Wagons-Lits*. U roku od četvrt sata Kolina i mene su izveli u hodnik spavaćih kola gde je doktor, koji je putovao u susednom vagonu, pregledao ser Ričarda. Lekar se sagnuo i koraknuo ka Kolinu.

„Mogu li nasamo razgovarati s vama?“ Bacio je pogled na mene. „Mislim da ne bi bilo podesno...“

„Možete slobodno govoriti pred mojom ženom“, rekao je Kolin ozbiljnog pogleda u tamnim očima.

Doktor je stegao vilicu i namrštio se. „Ser Ričard je uzeo veoma veliku dozu hlornog hidrata. To nije neobična pojava među ljudima zavisnim od tog leka – prepisuje se kao pomoć za spavanje. Verujem da ga je za vreme večere pomešao s vinom. Ima sreće da je preživeo.“

„Hoće li biti dobro?“, pitala sam.

„Ne možemo učiniti ništa više osim da čekamo, a ja ću ostati uz njega koliko god je potrebno. Vi možete da idete.“

Kolin je naškrabao broj našeg kupea na komadu papira i pružio ga doktoru. „Molim vas, javite nam ako se stanje promeni.“

„Naravno.“ Otišao je kod ser Ričarda ostavivši nas same.

„Više nisam gladna“, rekla sam Kolinu i krenula niz hodnik.

„Mene nimalo ne zanima vagon za ručavanje.“ Zastao je, pritisnuo me uz zid i poljubio.

„Nisam na to mislila. Prava si zver kad možeš da me ljubiš u ovakvom trenutku“, rekla sam uplićući moje prste među njegove. „Možda bi trebalo da učinimo više za njega.“

„Čovek koji sebi ne ume ispravno da dozira lekove nema prava da nam prekida medeni mesec.“

„Možemo li da javimo njegovom sinu?“, pitala sam. „Nije pravo da ga ostavimo tako samog.“

„Kad stignemo u Konstantinopolj. U vozu smo, Emili.“

„Primetila sam“, rekla sam.

„Pametnice.“ Poljubio mi je čelo. „Tvoje saosećanje sa ser Ričardom je stvarno ljupko. Ali sada, oprosti, mislim da bi trebalo da ga preusmeriš na mene, tvog muža, koji je nesrećnim okolnostima rasporeda sedenja bio primoran da se čitavo veče petlja s doktorima i stjuardima umesto da bude prepušten svojoj neobuzdano elegantnoj i nemilosrdno šarmantnoj ženi.“

„Zvuči predivno“, rekla sam. „Trebalo je da se udam za tebe mnogo ranije.“

Preostala dva dana našeg putovanja protekla su bez incidenata. Videli smo ser Ričarda sledeće večeri u kolima za ručavanje. Bio je dobrog zdravlja, beskraino se izvinjavao i šarmirao nas ostatak puta – više nije bilo kritika zbog našeg plana putovanja i moje žudnje za avanturom. Još važnije, nije bilo znakova da razuzdano dozira svoj lek.

„Možda je postao novi čovek nakon bliskog susreta sa smrću“, rekao je Kolin prikupljajući preostale knjige razbacane po našem kupeu, dok se voz zaustavljao u stanici u Konstantinopolju.

„Ne verujem u iznenadne transformacije“, rekla sam.

„To je zato što si tako cinična. To je jedna od tvojih najboljih osobina. Znaš...“ Osvrnuo se. „Skoro da mi je žao da napustim voz. Mogli bismo lako da zaključamo ova vrata i ostavimo čitav svet s druge strane. Nigde kuće pune sluga da nam smetaju.“

„Samo preterano revnosni stjuardi.“

„Koji su brzo shvatili da želimo privatnost.“ Provukao je prste kroz guste, tamne talase svoje kose. „Mislim da je to sve. Spremna da ti Osmansko carstvo padne pred noge?“

Uzbuđenje je strujalo kroz moje telo kada smo zakoračili na peron i kada sam se osvrnula, željna da upijem kulturu koja mi je bila tako strana. Iako je u mom vodiču pisalo da ju je osmislio pruski arhitekta, stanica Mušir Ahmet-paše, sa svojom detaljno ukrašenom fasadom, izgledala mi je dovoljno orijentalno. Jarke

crvenkastoružičaste cigle bile su poredane u pravougaone šare između širokih kamenih ivica duž donjeg dela zgrade, a ostatak zidova bio je obojen u ružičasto. Lučna vrata i prozori bili su prekriveni obojenim staklom, a iznad njih je bilo još prozora, velikih i okruglih, napravljenih od kristala. Središte građevine bilo je nisko, a njegove strane su bile usidrene na višim odeljcima, jednim s ravnim krovom i kamenim ukrasima, i drugim s kupolom.

„Gde ćemo prvo?“, pitao je Kolin.

„Meg može da se postara da naš prtljag stigne do kuće. Plan mi je da dođem do nekog mesta gde se prostire pogled na grad, osim ako ti imaš ludu želju da prvo odeš u naše odaje.“ Meg, moja sluškinja, putovala je s nama, uprkos protestu mog muža koji je više voleo da budemo sami. I meni se veoma dopadala ideja o privatnosti, ali dama mora da se suoči sa surovom realnošću – nije bilo nikakve šanse da moja kosa svakodnevno izgleda pristojno bez obučene pomoći. Štaviše, uložila sam popriličan trud da je ubedim u vrline mesta izvan Engleske. Njeni provincijski stavovi počeli su da se tope u Parizu pre više od godinu dana i imala sam nameru da nastavim njeno prosvetljenje.

„Ako prvo odemo kući, verovatno danas nećeš videti mnogo od grada.“ Privukao me je obgrlivši me oko struka.

„To ne mogu da podnesem“, rekla sam, a divan talas toplote jurnuo je od mojih nožnih prstiju do vrhova prstiju na rukama. Ispravila sam šešir – pomodnu malu stvar, bez ukrasa kojima su bile naklonjene mnoge moje vršnjakinje. Što se mene tiče, prepariranim pticama nije bilo mesto u svetu mode. Toliko sam žurila da namestim šešir da sam se vrhom igle koji ga pridržava ubola u teme, a od toga sam poskočila i udarila gospodina koji je išao iza mene.

„Oh, ser Ričarde, oprostite“, rekla sam. „Nisam vas videla.“

„Plašim se da ni ja nisam pazio.“ Njegov već grub glas dobio je i osornu notu.

„Nešto nije u redu?“, pitala sam.